

נשים פורצות דרך שנשכחו

כתב: איגור יבלונבסקי

סיפורן של דורתי ארזנר ופלורנס פרייס.

דורתי ארזנר – הבמאית שנשכחה.

דורתי ארזנר (1897–1979) הייתה אחת הנשים הראשונות שביימו סרטים בהוליווד – בתקופה שבה כמעט כל תחום הקולנוע נשלט על ידי גברים.

היא ביימה מעל 20 סרטים בין שנות ה-20 לשנות ה-40, ועבדה עם כוכבות קולנוע בולטות כמו קתרין הפבורן וקלרה בואו.

למרות שהייתה מחוץ למרכז תשומת הלב הציבורית, דורתי הייתה חלוצה אמיתית –

היא הייתה האישה הראשונה שהצטרפה לאיגוד במאי הקולנוע האמריקאי (DGA),

והיא אף המציאה טכניקת סאונד חדשנית כדי לאפשר לשחקנים לדבר בצורה טבעית יותר בתקופת המעבר מהקולנוע האילם לסרטים מדוברים.

דורתי חיה בגלוי עם בת זוגה במשך יותר מ-40 שנה – אומץ נדיר במיוחד באותם ימים.

לאחר שפרשה מעשייה קולנועית, היא לימדה באוניברסיטת UCLA, ושם חנכה דור חדש של יוצרים – כולל פרנסיס פורד קופולה.

למרות הישגיה הרבים, דמותה של ארזנר נשכחה כמעט לחלוטין מההיסטוריה הרשמית של הקולנוע.

רק בשנים האחרונות החלו חוקרים וחוקרות לגלות מחדש את תרומתה העצומה.

דורתי ארזנר לא רק פתחה דלתות – היא סללה דרך.

והגיע הזמן שנכיר ונזכור את שמה.

פלורנס פרייס – המלחינה שנלחמה להישמע.

פלורנס פרייס (1887–1953) הייתה האישה האפרו-אמריקאית הראשונה שהלחינה סימפוניה שבוצעה על ידי תזמורת סימפונית גדולה בארצות הברית.

היא נולדה בארקנסו בתקופה של הפרדה גזעית עמוקה, אך כבר בילדותה ניכרו כישרונה המוזיקלי ונחישותה.

במהלך הקריירה שלה, נתקלה פרייס במחסומים רבים – היא הייתה אישה, והיא הייתה שחורה – שתי סיבות שבגללן דחו רבים את יצירותיה מראש. ולמרות זאת, היא לא ויתרה.

בשנת 1933 נוגנה הסימפוניה הראשונה שלה על ידי תזמורת שיקגו – הישג היסטורי. היצירות שלה שילבו בין יסודות של מוזיקה קלאסית אירופאית לבין מנגינות עממיות אמריקאיות, רוחניות שחורה ואלמנטים של פולקלור דרומי. הצליל שלה היה ייחודי – מלא נשמה, כאב, וגם תקווה.

לאחר מותה נשכחה תרומתה לעולם המוזיקה כמעט לחלוטין. רק בעשורים האחרונים גילו מחדש את יצירותיה, וחלום חייה – שיצירותיה יישמעו – סוף סוף מתגשם.

פלורנס פרייס לא רק הלחינה מוזיקה. היא כתבה את קולה של תקופה שלמה – קול של עוצמה, יופי, ונחישות.

שיעור בנושא – "קול מן הדממה"

לזכר נשים שנשכחו – דורוטי ארזנר ופלורנס פרייס.

מטרת הפעילות:

להכיר לתלמידים דמויות נשיות שהשפיעו על התרבות, האמנות וההיסטוריה – אך נשכחו או שלא זכו להכרה ראויה.

ללמוד עליהן דרך יצירה אישית שמחזירה להן קול ונוכחות.

פעילות מוצעת:

כתיבה יוצרת – "מכתב מהעבר"

* התלמידים יקבלו תקציר קצר על דמות אחת:

* דורוטי ארזנר: הבמאית ההוליוודית הראשונה, האישה היחידה שביימה סרטים באולפנים הגדולים בשנות ה-30, והמציאה טכניקות צילום חדשניות.

* פלורנס פרייס: האישה האפרו-אמריקאית הראשונה שמוזיקה שלה בוצעה על ידי תזמורת סימפונית בארה"ב, בזמן שהחברה עוד הדרה נשים ושחורים מהתרבות הגבוהה.

* המשימה: לכתוב מכתב אישי כאילו האישה עצמה כותבת אלינו היום.

(מה היא תספר? על מה היא גאה? מה היא מבקשת מהעולם לזכור?)

סיום הפעילות:

בכיתה או במסדרון תיתלה תערוכה של המכתבים/התמונות עם כיתוב:

"יש נשים שהשפיעו – אך העולם שכח. אנחנו כאן להזכיר."